

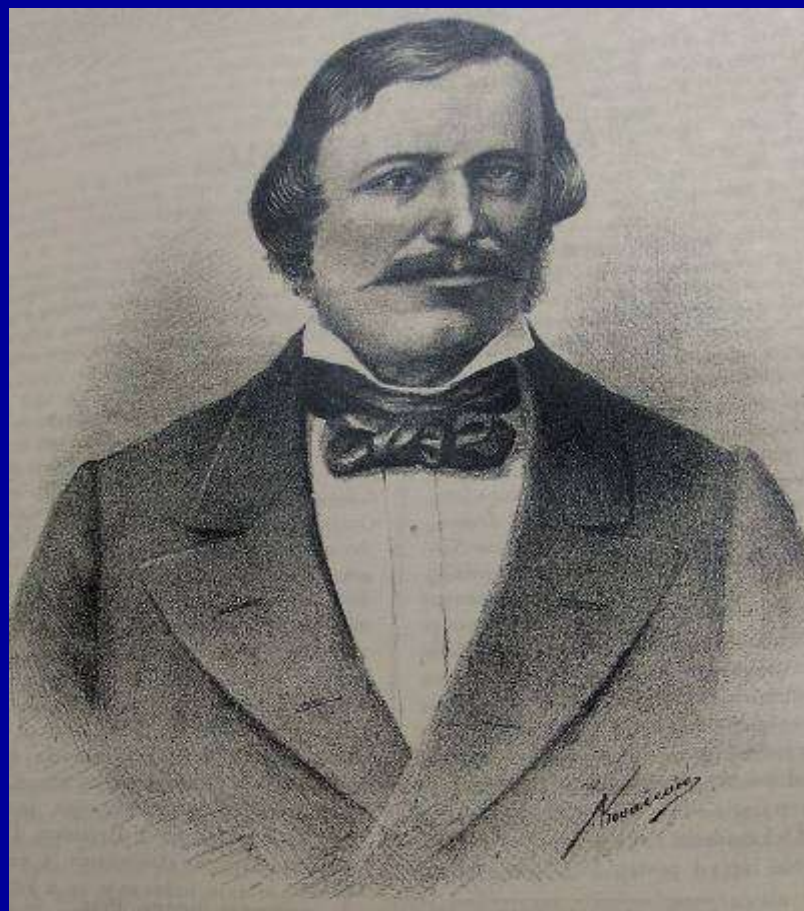
The image features a highly detailed and ornate painting, likely a historical or allegorical scene, framed by an intricate, gilded border. The central scene depicts a grand ceremony or coronation taking place in a grand, classical-style building with columns and a pediment. A central figure, possibly a monarch or a religious leader, is seated on a throne, wearing a red robe. To the right, a man in a white and gold robe is being crowned or presented with a crown. Other figures in various historical or religious attire are gathered around, some holding flags or banners. The background shows a large, dark statue on a pedestal. The entire scene is set within a highly decorative frame featuring floral motifs, cherubs, and a central crest with a red and white checkered pattern. The text "Ilirizem" and "Jezik in kultura" is overlaid in the center of the painting in a bold, orange-red font.

Ilirizem
Jezik in kultura

1813 - poziv **Maksimilijana Vrhovca**
za zbiranje gradiva v *ilirskem jeziku*

1815 - Antun Mihanović, *Reč domovini od hasnovitosti pisanja vu domorodnom jeziku*

Poskusi uveljavitve sintetičnega knjižnega jezika

Antun Nagy, *Novi i stari kalendar ilirički* (1813-1823)

Juraj Matija Šporer, *Almanah ilirski* (1823)

Jožef Đurkovečki, *Jezičnica horvatzko-slavinzka - Kroatisch-slavishe Sprachlehre* (1826)

*Zagrebečko narečje, vu sebi
presiromaško, neprikladno je, da bi kada
moglo samo ob sobom, prez druge
pomoči književnem jezikom postaviti se.*

Franjo Streha v uvodu v kajakavski prevod Voltairove *La Henriade* (1826)

Po naravi je čovika svakoga svoj narod faliti, uzdizati i uzveličavati, i zato vide se mnoge knjige na svitlost iznesene, u kojim se štiju kralji, duke, markeži, knezovi, gospoda, vitezovi, junaci i njiova junaštva. Ma narod slovinski vazda je bio, kako se vidi, u tomu malo pomljiv, jer se malo stvari štije i nahodi od stari kralja, bana, gospode i događaja, koji su se događali u našim stranam.

Andrija Kačić Miošić, Razgovor ugodni naroda slovinskoga (1756)

Delitev slovanskih
jezikov po klasifikaciji
Jana Kollárja:

- * ruski,
- * poljski,
- * češki,
- * srbski.

KRATKA OSNOVA
HORVATSKO - SLAVENSKOGA
PRAVOPISAŃA,

POLEG
MUDROLUBNEH,
NARODNEH I PRIGOSPODARNEH
TEMELOV I ZROKOV.

OD
L. o. G.

Kurzer Entwurf
einer
Kroatisch - slavischen
Orthographie
nach
philosophischen, nationalen und ökonomischen
Grundsätzen.

Von
L. v. G.

*Non quia difficilia sunt, non audemus; sed quia non audemus
difficilia sunt. Sanctus Augustinus.*

Vu Budimu,
iz tiskarnice Kraljevskoga Vseučilišća. 1830.

Ljudevit Gaj, *Kratka osnova hrvatsko-slavenskoga pravopisanja* (1830)

*Naša slovnica i naš rěčnik jest čitava Iliria.
U tom velikom vertu (bašči) ima svagdě
prekrasnoga cvětja, saberimo sve što je
najbolje u jedan věnac.*

Ljudevit Gaj

NOVINE HORVATZKE.

TEČIJA I.

Dana 6. Prosinca 1835.

BROJ 1.

U Zepčin. Dan 30. meseca Grudna 1834 zaradi običine y senaradno izdalo, a kojim nam je nazvan, uređujućega zposnaka je vreden. Y zato a izpisano vrasitja osoboga Horvatske Novine izdovoljno zapobudjena. Ov najmo dan Njih Exzellenca Gospođa Alvezander Aljepeich, Biskop Zagrebački y Kraljevski Chazi Biskop Novegradski svetitelno oblasenat je pridesseto letu nasnoičtva savajega. K ovaj svetitelnoat vne podveter dana 29. sh 6 vni usjovicki a velikom zvonom va stalnoj crkvi, y ztem se skupavavavom po vseh crkvah zvonovye je dano; isti vecher kasnije sadelata je pri Njih Exzellenzi Gospođina Biskopa musika pred gradom po ladi vrede iseteboga domarodnoga Regimenta B. Rudolfovich zpejyana. — Dan paka svetečionatli sh 10 vni vazi zvonu vrasata vjaviti se jezuu, y vzet Clerus a Exzellenca Kanoniki luhel je pred Njih Exzellenzi, kujeja a proshorizam va ezickvu dopolysho; vugodno zrada nglazni se pravit vasi velike crvne crvnik sh neplo, y onda z musikom evdešnyega zkladnogazakum: „Bodi dob zvest“ itd. Pri ovaj mologu shidna y reda nasochna, koje je velika ponicanat pred Vasnoagrebem skrahobnava poiti nilestivomna ovona domovine Zagrivah juck kolyn ochilivale se je, da ovonaka savaje y savozemno nagovrye izkuzati, shony svetečionakoe y kadilozne Njih Exzellenzi Preizvishenoga Gospođina Navnashakulika nilevolynio akdivati se jezuu; kaspaschobija polda vragom zalato lyhavai zvonu a sh je zvalika. Kad ki se zadyjick me-

sha med zshonem puzavayem vojstav Cz. Kr. Divizie Regimenta gortecherzoga, ter Salok Kr. Vasaha y Kaptolomna z velikom parodom na Kaptolomskom piaznu postavlyesh Puzarov, y med gromovym nasovym z popovkom: „Trie Bae krešom“ dokonekala; Preizvisheni Gospođin Biskop, kalgoder doshvaki, tak y odishaki blagoslav deli, y med Clerus va redy a jedny y z druge ziran stajechen od vseh redov y zshobev Gospode zprevodyva va grad poterval se je; oblasenat z vrasitem podavlyevayem vrazegz puka, koj Nyema z jezono ghozmit: „Bog siri“ nepretomaze vikal je.

Oh dvch vrah papadna veliki y gradn dervani se hili stali va treh palatah, pri kojoi priliki, poklonkai G. Kanonik Janof Scharf doleszledetsh vugodno govovovye an Njih Exzellenca y ostale zshobere Gotic ki hili zvekeli, Preizvisheni Gospođin Biskop najpred Njih Velichanstvu Savetomna Cerkvashom Kralya y vrazem najvisheshom Avstrijanskomu Redu previclyno zshvicyu je nasviro potredisho, doklan postoi Otzry y Lavash siri Franyz Cera“ ki se hili zjevaja.

Zatem shvicyu pila se je za Njih Exzellenca Gospođina Biskopa, da Mi Oduh y na huzem savete vete va oblasionak Horvatsk praviveti dupatli. — Pošliu napidomovine skuzare, kuznitye y vaze zadnyich vrene domovine poleg zshobavatzkovanu se hile.

Navecher hili je gornyi y dolnyi vrasah nye prestinavavaya te svetečionatli povzavd razavrecha.

6. 1. 1835 je začel izhajati politični list
Novine Horvatske

*Namjera naša nije posebna imena
ukinuti, nego jih samo pod skupnim
narodnim imenom sjediniti.*

*Srb neće nikada biti Hrvat ili Kranjac, a
ova dvojica ... nemogu nipošto biti
Srblji.*

Ljudevit Gaj

